

Вересень
2024
Київ,
Україна

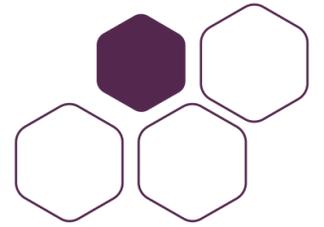
Український АПК та вступ до ЄС: наскільки ми готові і як рухатись далі?

Трофімцева Ольга, докторка аграрних наук,
посол з особливих доручень МЗС (2022-2023)

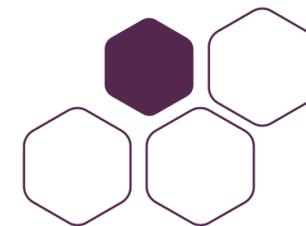

Про що говоримо?

- Де ми зараз на шляху до ЄС
- Системні виклики, що нас стримують
- Де наші можливості
- Які наші наступні кроки
- Висновки та пропозиції

Де ми зараз на шляху до ЄС: загальний прогрес

Загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію

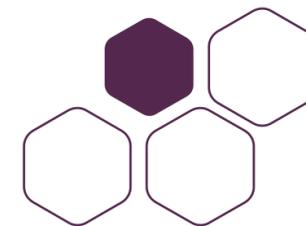
Прогрес щодо виконання зобов'язань у 2023 році за виконавцями:

Загальний прогрес за трьома групами відповідальних за 2014-2023 рр.:

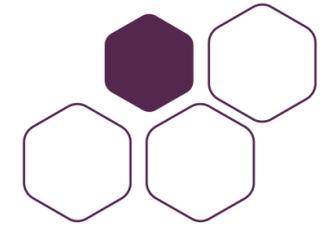
Де ми зараз на шляху до ЄС: наш експорт

MAJOR IMPORTERS OF UKRAINIAN PRODUCTS 2023, MLN \$

Де ми зараз на шляху до ЄС: що вже зроблено (селфскринінг)

1370

Загальна кількість актів переговорного розділу

11

Кількість актів, що повністю імплементовані

1275

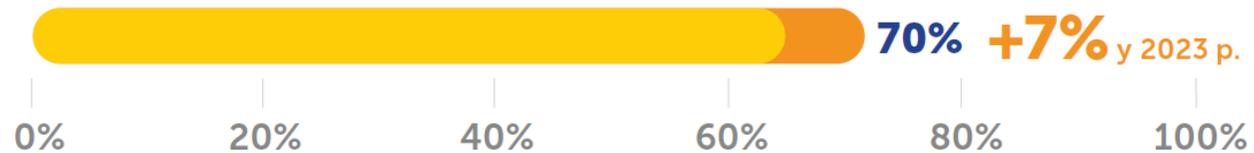
Кількість актів, що не потребують імплементатії

84

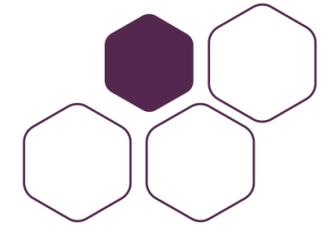
Кількість актів, що підлягають імплементатії

- не імплементовано **66**
- розпочато імплементатію до 20% **2**
- деякий рівень імплементатії до 40% **4**
- імплементовано частково до 60% **3**
- добрий рівень імплементатії до 80% **3**
- значний рівень імплементатії більше 80% **6**

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Де ми зараз на шляху до ЄС: що вже зроблено (селфскринінг)

2607 Загальна кількість актів переговорного розділу

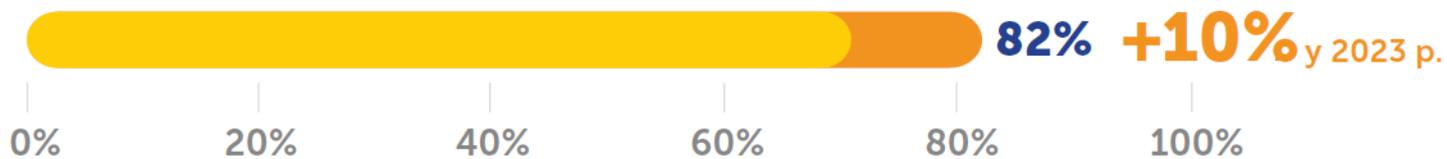
80 Кількість актів, що повністю імплементовані

2223 Кількість актів, що не потребують імплементатії

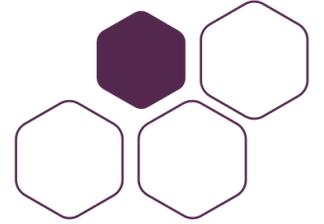
304 Кількість актів, що підлягають імплементатії

- не імплементовано **211**
- розпочато імплементатію до 20% **4**
- деякий рівень імплементатії до 40% **24**
- імплементовано частково до 60% **23**
- добрий рівень імплементатії до 80% **19**
- значний рівень імплементатії більше 80% **23**

САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ

Де ми зараз на шляху до ЄС: що вже зроблено (селфскринінг)

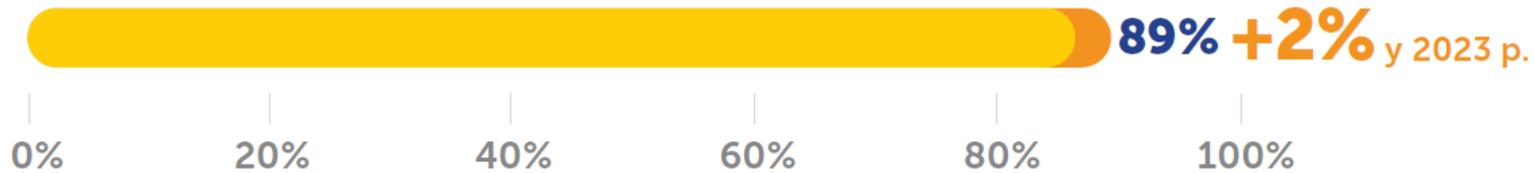

970 Загальна кількість актів переговорного розділу

50 Кількість актів, що повністю імплементовані

631 Кількість актів, що не потребують імплементатії

ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ

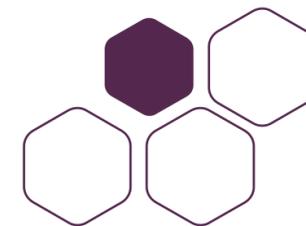

289 Кількість актів, що підлягають імплементатії

Де ми зараз на шляху до ЄС: завдання на наступні роки (деякі з них)

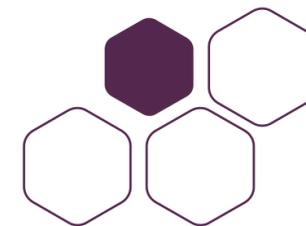
- захист аграрних (переважно невеликих) виробників від недобросовісних практик;
- правила фінансової підтримки національних планів розроблених в рамках САП ЄС;
- правила, що регулюють прямі виплати фермерам та правила фінансування, управління, та моніторингу в рамках основних фондів підтримки сільського господарства;
- сфера здоров'я та благополуччя тварин;
- правила, що регулюють виробництво та збут генетично-модифікованої продукції (маркування, простежуваність);
- правила, що регулюють використання пестицидів, добрив, ЗЗР.

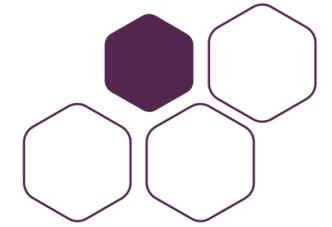
Системні виклики, що нас стримують

1. Кадровий голод в ключових сферах європейської інтеграції.
2. Недостатня інституційна спроможність ключових відповідальних інституцій.
3. Нестача внутрішніх фінансових ресурсів для розробки та впровадження відповідних регуляцій.
4. Необхідність створення нових інституцій за деякими з напрямків.
5. Недостатня сталість та узгодженість аграрної політики та інших політик у суміжних сферах.
6. Потреба в якісному фаховому перекладі актів права ЄС та в термінологічному узгодженні деяких з них.

Але: найбільший виклик як для України, так і для ЄС – це війна на континенті.

Поле наших можливостей: агро поза межами агро

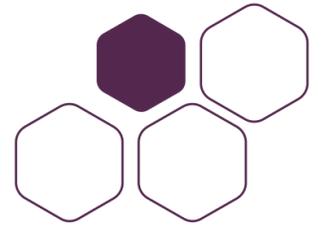
Європейська інтеграція АПК має розглядатись з точки зору пошуку наших унікальних ніш і можливостей:

- зелена енергетика та відновлювані джерела енергії в агросекторі;
- виробництво сировини для фармацевтичної індустрії та індустрії здоров'я (харчові добавки, продукти категорії супер-фуд і т.і.);
- АПК як ключовий сектор біоекономіки та кругової економіки;
- біо-будівельні матеріали (наприклад, утеплювачі) з сільськогосподарської сировини;
- виробництво та постачання рослинних протеїнів, розширення бази рослинних протеїнів;
- карбонове сільське господарство, і ґрунт як вуглецевий пул.

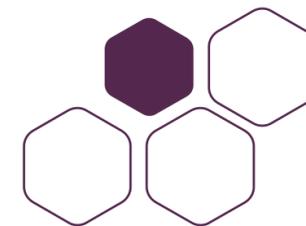
Висновки

1. Значний прогрес в адаптації національного законодавства до норм ЄС в багатьох секторах, включаючи СФЗ, рибництво та інші сфери.
2. Подальше успішне виконання Україною (попри повномасштабну війну) своїх зобов'язань в рамках Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною.
3. Завдяки автономним торговим преференціям, українські агровиробники мають хороші можливості для подальшого успішного виходу на ринки ЄС, таким чином підсилюючи інтеграцію в практичній площині.
4. Краще розуміння з боку ЄС геополітичних переваг приєднання України саме в агропродовольчій сфері: посилення стратегічної автономії ЄС, зниження рівня залежності від імпорту з третіх країн і т.і.

Рекомендації

1. Створення багаторівневої матриці євроінтеграції з врахуванням всіх суміжних секторів та підсекторів, не лише сільського господарства, з включенням всіх рівнів управління АПК.
2. Чітка пріоритизація наступних кроків, зважаючи на обмеженість фінансових і людських ресурсів.
3. Інклюзивний підхід (принцип «Всі стейкхолдери за столом») до розробки тих чи інших регуляторних актів та формування політик.
4. Проактивна позиція щодо наших полів можливостей з точки зору практичної інтеграції АПК до внутрішнього ринку ЄС.
5. Системна та стала комунікація з партнерами в ЄС на всіх рівнях: від урядового до рівня ОТГ (планування заходів як в Брюсселі, так і в інших ключових столицях країн-членів ЄС).

Наступні кроки

1. Зміна підходів, розробка засад стратегування на національному та секторальному рівнях з врахуванням відповідних практик ЄС
2. Робота над розширенням можливості участі України в наявних програмах ЄС для отримання фінансування євроінтеграційних заходів як в державному, так і приватному секторі
3. Зважаючи на рекомендації Європейської комісії, посилити фокус на кліматично адаптованому АПК, відповідно краща координація зусиль в цих сферах (охорона навколишнього середовища і агро)
4. Більш активна робота у напрямку політики розвитку сільських регіонів і підвищення рівня координації з регіональною політикою загалом, як і краща координація структурних інструментів з фінансовими і бюджетними можливостями

